

Investeringspolicy i Tjörns kommun

Typ av styrdokument	Policy
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum och paragraf	2022-01-27, §
Diarienummer	2021/372-041
Giltighetstid	Tillsvidare
Dokumentansvarig funktion	Ekonomi
Målgrupp för dokumentet	Tjörns kommun

Innehåll

1	Inledning	1
1.1	Syfte	1
2	Förutsättning för investering	2
2.1	Materiella anläggningar	2
2.2	Immateriella anläggningar	3
2.2.1	IT investeringar, Digitalisering	3
2.3	Anskaffningsvärde.....	3
2.3.1	Reparation och underhållskostnader	4
2.4	Anläggningsregister	4
3	Kapitalkostnad	5
3.1	Avskrivning	5
3.1.1	Komponentavskrivning	5
3.2	Internränta	5
4	Budgetering	7
4.1	Underlag till investeringsbudget.....	7
4.2	Finansiering av investeringens drift.....	7
4.3	Olika typer av investeringsprojekt	7
4.4	Beslut om investering.....	8
4.5	Förändring under året.....	8
5	Genomförande av investering	9
5.1	Starttillstånd.....	9
5.2	Uppföljningar och prognos.....	9
5.3	Avslut och slutredovisning.....	9
5.3.1	Ramjustering.....	10
6	Utrangering, försäljning och nedskrivning	11
6.1	Försäljning och utrangering	11
6.2	Nedskrivning.....	11
7	Ansvarsfördelning	12

1 Inledning

Investeringspolicyn fastställer hur investeringar ska hanteras i Tjörns kommun. Policyn beskriver bland annat vad en investering är, vad som gäller vid budgetering, vad som gäller för genomförande samt när investeringar ska tas bort ur kommunens anläggningstillgångar. Policyn anger även ansvarsfördelningen i processen. Investeringspolicyn fastställs av kommunfullmäktige.

1.1 Syfte

Syftet är att få en tydlig och enhetlig investeringshantering i Tjörns kommun.

2 Förutsättning för investering

En investering är en anskaffning av en materiell eller immateriell anläggningstillgång.

Grundprincipen är att en vara eller tjänst kostnadsförs när den tas i bruk. För att redovisas som investering ska följande tre kriterier vara uppfyllda. Uppfylls inte samtliga kriterierna ska anskaffningen redovisas som en driftskostnad.

- Anläggningstillgången ska generera framtida ekonomiska fördelar eller medföra en servicepotential för kommunen.
- Tillgången ska införskaffas för stadigvarande bruk med en livslängd om minst tre år.
- Anskaffningsvärdet ska överstiga ett halvt basbelopp.

Redovisningen regleras i Lagen om kommunalredovisning samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR).

2.1 Materiella anläggningar

Materiella tillgångar är anläggningstillgångar som har ett bestående värde för kommunen. Dessa är avsedda att utnyttjas stadigvarande i verksamheten eller för uthyrning. Det kan vara inventarier, mark, tekniska anläggningar och fastigheter.

Inventarier är ett gemensamt namn för exempelvis möbler, fordon och maskiner.

Tekniska anläggningar och fastigheter i kommunens regi kan vara skolor, särskilda boenden, badplatser, reningsverk med mera. Fastigheter avsedda för kommunens verksamhet som ägs av Tjörns Bostads AB (TBAB) eller annan extern part tillhör inte kommunens anläggningstillgångar.

En materiell anläggningstillgång ska redovisas som tillgång i balansräkningen, det krävs att samtliga nedanstående punkter är uppfyllda:

- Det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna eller den servicepotential som har samband med innehavet kommer kommunen till del.
- Anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

2.2 Immateriella anläggningar

En immateriell anläggningstillgång är en identifierbar icke penningrelaterad tillgång utan fysisk form som exempelvis vissa IT- och digitaliseringsinvesteringar.

För att en tillgång ska vara en immateriell anläggningstillgång i balansräkningen krävs att samtliga nedanstående punkter är uppfyllda enligt RKR:

- Förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar, antingen i form av intäkter eller som kostnadsbesparingar.
- Är en resurs över vilken kommunen har kontroll. Vilket innebär förmågan att säkerställa att framtida ekonomiska fördelar kommer kommunen till del och att andras förmåga att få del av dessa fördelar kan begränsas.
- Har uppkommit till följd av inträffade händelser.

2.2.1 IT investeringar, Digitalisering

Investeringar i IT och digitalisering kan vara materiella eller immateriella anläggningstillgångar.

Vid IT- och digitaliseringsinvesteringar kan flera olika kostnader uppstå så som för hårdvara, programvara, konsultinsatser, egen arbetstid och utbildning av användare med mera. De olika kostnaderna måste därför redovisas på olika sätt, en del kan redovisas som investering medan andra delar som exempelvis utbildning ska redovisas som driftkostnad.

2.3 Anskaffningsvärde

En investering ska bokföras till anskaffningsvärdet. I anskaffningsvärdet ska samtliga kostnader ingå som är direkt kopplade till förvärvet. Detta beskrivs i RKR:s rekommendationer för anläggningstillgångar.

Projektering och andra kostnader som är direkt hänförliga till investeringen redovisas som en investeringskostnad och tas upp som en pågående anläggningstillgång fram till beslut om investering. Om inte investeringen ska genomföras kostnadsförs upparbetade kostnader i sin helhet och påverkar driftbudgeten.

Vid större investeringar ska investeringen där det är tillämpligt delas in i delar så kallade komponenter. Varje komponent ska redovisas med sitt anskaffningsvärde.

Intäkter i form av anslutningsavgifter för vatten och avlopp ska i normalfallet periodiseras mot anläggningstillgångens nyttjandeperiod. Detta gäller även offentliga investeringsbidrag.

2.3.1 Reparation och underhållskostnader

Kostnader för reparation och underhåll av en materiell anläggningstillgång som syftar till att bibehålla tillgångens egenskaper, men som inte ökar anskaffningsvärdet ska redovisas som en kostnad i driftbudgeten den period de uppkommer.

2.4 Anläggningsregister

När en investering är klar och slutredovisad aktiveras den som en anläggningstillgång i kommunens anläggningsregister.

3 Kapitalkostnad

Kapitalkostnad består av avskrivning och internränta. Kapitalkostnadens storlek är beroende på investeringskostnad, räntenivå samt nyttjandeperiod. Aktuell verksamhet belastas med investeringens kapitalkostnad och startar när projektet är avslutat/slutredovisat/aktiverat.

3.1 Avskrivning

Kostnaden för den del av investeringen som förbrukats under en period är en periodiserad utgift och kallas för värdeminskning eller avskrivning. Kommunen tillämpar linjär avskrivning, vilket innebär att lika stora årliga avskrivningar görs under investeringens nyttjandeperiod (avskrivningstid). Linjär avskrivning sker med vägledning av de avskrivningstider/intervall som RKR förespråkar. Strävan efter en rättvisande bild är utgångspunkten vid fastställande av avskrivningstider. Det är viktigt att avskrivningstiderna speglar den faktiska resursförbrukningen. Samma typ av objekt kan därmed ha olika långa avskrivningstider beroende på hur/var/av vem det används. En lokal bedömning av den förväntade nyttjandetiden ska göras med hjälp av exempelvis tidigare erfarenhet och teknisk expertis i samråd med ekonomiavdelningen. Vid oklarhet tas beslut av ekonomichef. Avskrivningstiden anges i samband med projektbeskrivning och starttillstånd och fastställs vid slutredovisning. Anslutningsavgifter och offentliga investeringsbidrag periodiseras utifrån investeringens nyttjandeperiod och intäktsförs på ett resultatkonto i kontoklass 3. Undantagna investeringar där avskrivning inte sker är vid mark- och konstinköp, i dessa fall utfaller endast ränta.

3.1.1 Komponentavskrivning

Komponentavskrivning ska tillämpas i de fall då betydande och fysiskt klart identifierbara delar av anläggningen har väsentligt olika nyttjandetider enligt RKR. Det innebär att olika avskrivningstider ska tillämpas för olika delar av en investering. Återanskaffning av komponent redovisas som ny anläggningstillgång och eventuellt kvarvarande restvärde för den ersatta enheten kostnadsförs.

3.2 Internränta

Internräntan beräknas på investeringens bokförda värde. Internräntan följer den internränta som Sveriges kommuner och regioner (SKR) anger

för året och kan förändras från år till år. Justering av räntenivå mellan åren påverkar inte tidigare tilldelad budgetram.

Internräntan avseende taxefinansierad verksamhet, det vill säga vatten och avlopp- samt avfallsverksamhet, styrs av gällande lagstiftning och praxis. På intäkter i form av anslutningsavgifter genereras intern intäktsränta. För taxefinansierad verksamhet beräknas internräntan på investeringens bokförda värde redan vid projektets start, det vill säga även på pågående projekt.

4 Budgetering

4.1 Underlag till investeringsbudget

Varje år ska respektive nämnd bedöma sitt investeringsbehov för hela budget- och planperioden enligt kommunens budget- och uppföljningsprocess.

För varje investering ska en projektbeskrivning upprättas av förvaltningen som bland annat beskriver investeringen avseende alternativa lösningar, extern finansiering samt kostnadseffektivitet.

Till taxefinansierade investeringar ska det på totalnivå finnas en beskrivning av hur den påverkar taxan över tid.

4.2 Finansiering av investeringens drift

För skattefinansierad verksamhet budgeteras medel centralt för att finansiera driftkostnader av beslutade investeringar. För att finansiering ska kunna ske måste driftkostnaden finnas med i kommunens beslutade investeringsbudget/plan. Den totala driftkostnaden av en investering finansieras som huvudregel till 80 procent från centralt avsatta medel, resterande 20 procent finansieras av beställande nämnd. Undantag från huvudregeln kan dock beslutas av kommunstyrelsen.

Taxefinansierad verksamhet omfattas inte av ovanstående utan finansieras via avgifter utifrån beslutad taxa.

4.3 Olika typer av investeringsprojekt

Investeringsbudgeten består av tre typer av investeringsprojekt.

- Reinvestering är ettåriga investeringsanslag som används för att återinvestera i investeringar som inte längre kan brukas. För dessa investeringar finns som huvudregel ingen ny finansiering då utrymme redan finns i nämndens budgetram.
- Nyinvestering utan totalanslag, är ettåriga anslag som ska slutredovisas samma år. Dessa anslag kan inte flyttas med till nästa år även om anslaget inte nyttjats. Projektet avslutas och ytterligare kostnader kostnadsförs i driften.
- Nyinvestering, som har ett totalanslag för hela projektet, fördelas över ett eller flera år som är preliminära i tid. Investeringar som har ett totalanslag ska slutredovisas när projektet är klart och alla kostnader kostnadsförts. Större investeringsprojekt ska där det är möjligt etappindelas och slutredovisas efterhand när respektive etapp är klar.

4.4 Beslut om investering

Kommunfullmäktige beslutar varje år om en investeringsbudget/plan på längre sikt i enlighet med kommunens budget- och uppföljningsprocess. Investeringsbudgeten/planen omfattar både skattefinansierade och taxefinansierade investeringar.

Investeringar som sker i Tjörns Bostads AB eller annan extern parts regi finns med i investeringsbeslutet för att kommunens driftskonsekvens ska komma med i planering och finansiering. Denna hantering beskrivs ytterligare i kommunens lokalförsörjningsprocess.

Vid nybyggnation av fastighet/lokal, där Tjörns Bostads AB eller annan extern part bygger, budgeterar beställande nämnd behov av inventarier.

För att möjliggöra justering av hyresnivån vid extern uthyrning krävs förhandling innan genomförande av investering.

Beslut om investeringsbudget/plan innefattar både investering och driftskonsekvens.

4.5 Förändring under året

Årets budgetanslag kan av olika anledningar behöva fördelas om. I de fall investeringsbudgeten tas på projektnivå kan berörd nämnd omfördela mellan olika investeringsprojekt under förutsättning att nämndens totala investeringsbudget hålls för året.

För de verksamheter där investeringsbudget tas på totalnivå, tar förvaltningen beslut om omfördelning inom ramen för verksamheternas årliga totalnivå.

Kommunstyrelsen kan under innevarande budgetår omprioritera mellan nämndernas/verksamheternas totala investeringsnivå inom ramen för kommunens årliga investeringsutrymme.

Kommunfullmäktige kan besluta om övriga förändringar av kommunens investeringsbudget under innevarande år.

5 Genomförande av investering

5.1 Starttillstånd

Innan ett investeringsprojekt får starta ska ett starttillstånd upprättas och beslutas i berörd nämnd. Om starttillstånd avviker med mer än 1,0 mkr eller 10 procent mot totalanslag ska starttillstånd upp till kommunstyrelsen för beslut. Om ett projekt inte påbörjats inom tre år efter beviljat starttillstånd ska starttillstånd tas upp på nytt för politiskt beslut. Detta gäller inte för avvikelser inom vatten- och avlopp samt avfall och gång- och cykelvägar där budgeten tas på en totalnivå i kommunfullmäktige. Detta innebär att samhällsbyggnadsnämnden hanterar starttillstånd per investeringsprojekt inom ramen för dessa totalnivåer.

5.2 Uppföljningar och prognos

Investeringsverksamheten följs upp under året enligt kommunens budget- och uppföljningsprocess och sammanfattas i kommunens årsredovisning.

Vid investeringsuppföljningar tas en total prognos fram för projekten avseende dess totala kostnad samt en prognos för projektets kostnader för innevarande år. I delårsboksluten gör förvaltningarna även en likviditetsprognos med tänkta utbetalningar under året som underlag för ekonomiavdelningens övergripande likviditetsplanering.

Investeringar som beräknas avvika med en högre kostnad på mer än 1,0 mkr eller 10 procent mot totalanslag/totalnivå i beslutad investeringsbudget eller mot aktuellt starttillstånd, ska nämnden gå upp och begära ett nytt utökat starttillstånd/totalnivå i kommunstyrelsen.

5.3 Avslut och slutredovisning

Varje avslutat investeringsprojekt ska slutredovisas och beslutas av berörd nämnd. Investeringsprojekt med beslutat starttillstånd som överstiger 10,0 mkr ska efter beslut i nämnd vidare till kommunstyrelsen. Slutredovisning och aktivering av investeringsprojekt ska ske löpande under året, så snart projektet är avslutat.

5.3.1 Ramjustering

I samband med slutredovisning och aktivering av skattefinansierade investeringar ska en budgetjustering ske till berörd nämnd från centralt avsatta medel.

6 Utrangering, försäljning och nedskrivning

6.1 Försäljning och utrangering

Investeringar som säljs eller utrangeras ska tas bort ur anläggningsregistret i anslutning till att händelsen inträffar. Förvaltningen ansvarar för att meddela ekonomiavdelningen vid försäljning. Ersättningen redovisas som reavinst eller reaförlust i driftredovisningen.

Utrangering ska göras när tillgången inte har något värde för verksamheten. Den kan vara förstörd, ha stulits, kasserats eller på annat sätt vara oanvändbar. Förvaltningen ansvarar för att meddela ekonomiavdelningen vid behov av utrangering. Om tillgången vid utrangeringen inte är fullt avskriven ska det bokförda värdet skrivas bort och belasta resultatet.

6.2 Nedskrivning

En anläggningstillgång som vid årets slut har ett lägre värde ska skrivas ned till det lägre värdet om värdenedgången kan antas vara bestående. Förvaltningen ansvarar för att meddela ekonomiavdelningen vid behov av nedskrivning. En nedskrivning belastar resultatet.

Om det vid årets slut finns minst en av följande indikationer på att en tillgång har ett minskat värde ska en prövning av tillgångens värde göras.

- Tillgången används inte och beslut har fattats om att avveckla tillgången.
- Tekniska eller legala förändringar har gjort att tillgången inte längre kan användas för sitt ursprungliga ändamål.
- Tillgången har åsamkats fysiska skador som sänker dess värde och årliga servicepotential.

7 Ansvarsfördelning

Ekonomiavdelningen ansvarar för att samordna arbetet med kommunens investeringsprocess.

Förvaltningschefen har det övergripande ansvaret i förvaltningens investeringsprocess. Berörd nämnd tar beslut inom de ramar som anges i policyn, i vissa fall ska nämndens beslut vidare till kommunstyrelsen. Ansvaret avser investeringsprocessens samtliga delar, från budgetering, genomförande, utträngning/försäljning/nedskrivning med mera. Ytterligare interna rutiner kan upprättas.

Lokalförsörjningsprocessen samordnas av ansvarig för kommunens lokaler och styrs utifrån egna styrdokument som har en nära koppling till investeringsprocessen.

Ordlista

Anläggningstillgång - är inom ekonomin en tillgång avsedd att användas under längre tid. Den skiljer sig från omsättningstillgång genom att den är avsedd för stadigvarande bruk i verksamheten.

Anskaffningsvärde - är de kostnader som uppstår när någonting införskaffas. Det kan vara inköpspriset, men även andra kostnader som har uppkommit vid anskaffningen kan räknas in.

Budgetram - är den del av den totala investeringsbudgeten som tilldelats respektive förvaltning.

Driftbudget - är en beräkning av intäkter och kostnader för året, görs på verksamhet- och/eller ansvarsnivå och mynnar upp i en övergripande driftbudget för kommunen.

Etappindelning - projektet delas in i delsträckor. Till exempel kan projektering vara en etapp. Om projektet går att dela in i fler avgränsade delar går det att dela upp i fler etapper. Detta bör tillämpas vid större projekt.

Förvärv - är en anskaffning av något med övertagande av äganderätt. Förvärv kan exempelvis ske i form av köp, gåva eller arv.

Komponent - en del av anläggningen för att konstruera en helhet, till exempel fasad eller yttertak på en byggnad.

Kostnadseffektivitet - Kostnadseffektivitet och effektivitet innebär att resurser används där de gör mest nytta. Det betyder att de resurser som används för målet du ska nå, ska vara i proportion till den nytta som förbättringen ger.

Kostnadsföra – att kostnader bokförs direkt i resultaträkningen och påverkar därmed driftresultatet.

Likviditetsprognos – är till hjälp för att beräkna om kommunens medel täcker exempelvis kommande löner, investeringar och oförutsedda utgifter.

Periodisering - är en grundläggande princip inom redovisning som innebär att utgifter kostnadsförs under den period då den underliggande resursen förbrukas, liksom att inkomster ska tas upp som intäkter under den period då de faktiskt intjänas.

Projektering - är det utrednings- och förberedelsearbete som föregår det operativa genomförandet av en större insats av typen skapa en anläggning som en väg eller byggnad.

Stadigvarande - utan avbrott, permanent.